

**ZAMONAVIY AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH
BO‘YICHA O‘QITUVCHI MALAKASINI SHAKLLANTIRISH MEXANIZMLARI**

Komilova Mijgona Baxodirovna

Osiyo Xalqaro Universiteti magistri

Olimov Temir Xasanovich

Osiyo xalqaro universiteti professori, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori

Annotatsiya. *Ushbu tezisdagi o‘qituvchilarning axborot texnologiyalaridan foydalanish bo‘yicha malakasini shakllantirish mexanizmlari, raqamli kompetensiyaning asosiy tarkibi, AKT bilan ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirish usullari, malaka oshirish jarayonida qo‘llaniladigan samarali metodlar hamda monitoringning o‘rni yoritiladi.*

Аннотация. *В работе кратко описаны механизмы формирования цифровых навыков педагога, ключевые элементы цифровой компетентности, эффективные методы обучения ИКТ и значение мониторинга в процессе повышения квалификации.*

Kalit so‘zlar: *AKT, raqamli kompetensiya, malaka oshirish, platformalar, monitoring.*

Ключевые слова: *ИКТ, цифровая компетентность, квалификация, платформы, мониторинг.*

KIRISH

Ta’lim tizimining raqamli jarayonga o‘tishi o‘qituvchilardan axborot texnologiyalarini puxta bilishni talab qilmoqda. Pedagogning AKTdan to‘g‘ri foydalanish ko‘nikmalari dars sifatini oshirish, o‘quvchini faol o‘rganishga jalb qilish va raqamli makonda mustaqil ishlashga yo‘naltirishda muhim ahamiyatga ega. Shu bois AKT bo‘yicha malakani shakllantirish ta’lim jarayonining ustuvor yo‘nalishiga aylangan.

Asosiy qism:

O‘qituvchining raqamli kompetensiyasi texnologiyalar yordamida axborotni izlash, tahlil qilish va qayta ishlashni, kompyuter va multimedia vositalaridan foydalanishni, shuningdek taqdimot, videodars yoki elektron testlar shaklida raqamli resurslar yaratishni o‘z ichiga oladi. Bu bilan birga, o‘qituvchi Google Classroom, Moodle yoki Zoom kabi platformalarda ishlay olishi hamda internetdan xavfsiz foydalanish madaniyatini bilishi kerak. Ushbu ko‘nikmalar pedagogning texnologiyalar bilan ishlash bo‘yicha professional tayyorgarligini belgilaydi va dars jarayonining samaradorligini oshiradi.

O‘qituvchilar malakasini shakllantirish jarayoni ularning boshlang‘ich ko‘nikma darajasini aniqlashdan boshlab, modulli kurslar, amaliy mashg‘ulotlar va mentorlik orqali bosqichma bosqich rivojlantiriladi. Amaliy darslar o‘qituvchiga texnologiyalarni real vaziyatlarda qo‘llab ko‘rish imkonini beradi, tajriba almashish esa ilg‘or usullarni o‘zlashtirishga yordam beradi. Yakunda o‘qituvchining malakasi elektron portfel yoki amaliy loyiha orqali baholanadi.

AKT ko‘nikmalarini rivojlantirishda seminarlar, treninglar, onlayn kurslar va loyiha asosida ishlash eng samarali metodlardir. Bu jarayon o‘qituvchining faqat texnik emas,

20-Yanvar, 2026-yil

balki pedagogik kompetensiyasini ham rivojlantiradi. Vebinarlar va gamifikatsiya elementlari dars jarayonini jonlantirib, o'qituvchining mustaqil o'rganishiga sharoit yaratadi.

Ta'lim sifatini oshirishda raqamli platformalar muhim o'rin tutadi. Google Classroom darslarni tartibga solish, Quizizz interfaol testlar yaratish, Canva vizual material tayyorlash, Edpuzzle esa videodarslarga savol qo'shish imkonini beradi. Shu bois malaka oshirish jarayonida ushbu platformalar bilan ishlashga alohida e'tibor qaratish kerak.

O'qituvchining AKT bo'yicha o'sishi doimiy monitoring orqali kuzatiladi. Bunda dars ishlanmalari, elektron portfel, platformalardagi faollik, multimedia mahsulotlari va o'quvchilar natijalari tahlil qilinadi. Monitoring pedagogning keyingi rivojlanish yo'nalishlarini belgilashga yordam beradi.

Ta'lim muassasalari AKT bo'yicha malakani oshirishda asosiy o'rinni egallaydi. Texnik sharoit yaratish, muntazam seminarlar o'tkazish, metodik ko'mak ko'rsatish va ilg'or tajribani ommalashtirish o'qituvchining raqamli imkoniyatlarini kengaytiradi. Raqamli xavfsizlik bo'yicha qo'llanmalar esa o'qituvchilar va o'quvchilarning internet madaniyatini shakllantiradi.

XULOSA

O'qituvchilarning AKT bo'yicha malakasini shakllantirish ta'lim sifatini oshirishning eng muhim omillaridan biridir. Raqamli kompetensiyaning rivojlanishi dars jarayonini interfaol, samarali va zamonaviy talablarga mos qiladi. AKTni o'rgatishning tizimli mexanizmlarini yaratish, platformalar bo'yicha o'quv modullarini joriy etish va monitoringni yo'lga qo'yish pedagogning kasbiy o'sishini ta'minlaydi. Texnologiyalarni puxta egallagan o'qituvchi o'quvchini mustaqil o'rganishga, ijodkorlikka va raqamli dunyoda erkin fikrlashga yo'naltiradi.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR:

1. Olimov T. H. The image of a modern teacher in the formation of civic culture among future highly educated specialists // Pedagogical skill-Bukhara. 2020. №5.
2. Olimov T. H. Development issues of civil society and culture in the work of Eastern thinkers // Pedagogical skill-Bukhara. 2019. №2.
3. Olimov T. H. Formation of self-awareness in youth // Social and humanitarian sciences in the educational system. Tashkent, 2016. №4.
4. Olimov T. Bo'lajak oliy ma'lumotli mutaxassislarida fuqarolik madaniyatini shakllantirishning ayrim yo'nalishlari // Fan, ta'lim va amaliyotning integratsiyasi. 2020. 1(1). P. 20–27.
5. Xolboyeva G., Olimov T. O'smirlarda stressli vaziyatlarda koping xulq-atvori strategiyalari // Ilm-fan va ta'lim. 2023. 1(7).
6. Yo'ldoshev J. G., Raxmonov N. R. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. Toshkent: Fan, 2020.
7. Hasanboeva O. Pedagogika nazariyasi. Toshkent: O'qituvchi, 2019.

20-Yanvar, 2026-yil

8. Abdullayeva Q. Ta’lim sifati monitoringi: nazariya va amaliyot. Toshkent: Innovatsiya, 2022.
9. UNESCO. ICT Competency Framework for Teachers. Paris: UNESCO, 2018.
10. Yusupov M. Axborot texnologiyalarining ta’limdagi roli. Toshkent, 2021.
11. Abdurahmonov Q. Raqamli ta’lim platformalari. Toshkent, 2020.
12. Karimova D. Ta’limda innovatsion texnologiyalar. Toshkent: TDIU, 2019.

